

Seat No. : 2682

MA-107

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)

B-109 : Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનના સૂત્રો ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.
- (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) અધ્યાપન સૂત્રોનું મહત્વ જણાવો.
- (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોનું મહત્વ જણાવો.
- (3) શિક્ષણના સિદ્ધાંત અને અધ્યાપન સૂત્રોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) ધોરણ-12 ના કોઈ એક એકમની પસંદગી કરી તે શીખવવા નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને એક પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :
- (a) વિશિષ્ટ હેતુ
- (b) શૈક્ષણિક મુદ્દા
- (c) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
- (d) કા.પા. નોંધ
- (2) બ્લ્યુ પ્રિન્ટ એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના કરવા માટે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેશો ?
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનનો તફાવત સમજાવો.
- (2) બ્લ્યુ પ્રિન્ટના ફાયદાઓ જણાવો.
- (3) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં એકમ પાઠ આયોજનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ એટલે શું ? પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના સોપાનો, ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં તુલનાત્મક પદ્ધતિને ઉદાહરણ સહિત સમજાવી તેના ફાયદા અને મર્યાદાની ચર્ચા કરો. કોઈપણ ત્રણ વિષયાંગની યાદી તૈયાર કરો જેમાં આ પદ્ધતિનો અસરકારક ઉપયોગ થઈ શકે.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) સમસ્યા પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (2) આગમન પદ્ધતિના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.
 - (3) આધાર પદ્ધતિની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યા માટેના કારણોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.
 - (2) એકાધિકાર એટલે શું ? એકાધિકારના લક્ષણો સમજાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) એકાધિકારીક સ્પર્ધાના લક્ષણો સમજાવો.
 - (2) ભારત દેશમાં ગરીબી ઘટાડવા માટેના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
 - (3) એક વિકાસમાન અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) શિક્ષણના સિદ્ધાંત એટલે શું ?
 - (2) આધાર પદ્ધતિમાં કયા અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ થાય છે ?
 - (3) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિ દરમિયાન તમે કયા અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ કરશો ?
 - (4) એકમ પાઠ આયોજન કેટલા તાસનું હોવું જોઈએ ?
 - (5) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં ઉપયોગ સામાન્ય હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
 - (6) એકમ પાઠ આયોજનના સોપાનો જણાવો.
 - (7) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં જ્ઞાનનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.
 - (8) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.
 - (9) કોઈપણ બે વિષયાંગ જણાવો જે નિગમન પદ્ધતિ દ્વારા ભણાવી શકાય.
 - (10) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં કયા પ્રકારના આધારોનો ઉપયોગ થાય છે ?
 - (11) ખાંચાવાળી માંગ રેખા કયા બજારમાં જોવા મળે છે ?
 - (12) સ્થાનના આધારે બજાર કેટલા પ્રકારના હોય છે ?
 - (13) 2013 માં ભારતમાં સૌથી ઓછી ગરીબી ધરાવતું રાજ્ય કયું હતું ?
 - (14) કયા પ્રકારની ઉત્પાદન તકનીકી બેકારીમાં વધારો કરે છે ?

MA-107

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)**B-109 : Economics****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Options are internal.
(3) Figures to the right indicate total marks of the question.

1. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) Explain maxims of teaching of Economics with illustration.
 - (2) Discuss in detail principles of teaching of economics.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
- (1) Explain the importance of maxims of teaching.
 - (2) Explain the importance of principles of teaching.
 - (3) Clarify the concept of principle of teaching and maxims of teaching.
2. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) Select any one Unit from Std. 12th and prepare a lesson plan keeping in mind following points :
 - (a) Specific objective
 - (b) Teaching point
 - (c) Teacher's Activity
 - (d) B.B work
 - (2) What do you mean by blue print ? What points as an Economics teacher you will keep in mind to prepare an ideal question paper.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
- (1) Differentiate between Lesson plan and Unit plan.
 - (2) What are the advantages of blue print ?
 - (3) What is the importance of unit plan in economics teaching ?

3. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) What do you mean by project method of teaching ? Explain its steps, merits and demerits.
 - (2) Explain comparative method with example in economics teaching. State its merits and demerits. List three topics in which this method can be used effectively.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
- (1) Explain merits and demerits of problem method .
 - (2) State merits and demerits of Inductive method.
 - (3) Discuss in brief source method.
4. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) What are the reasons of Unemployment in India ? Discuss in detail.
 - (2) What do you mean by monopoly ? Explain its characteristics.
- (B) Answer any **two** of the following questions. 6
- (1) Explain the characteristics of monopolistic competition.
 - (2) Discuss the measures to reduce poverty in India.
 - (3) Explain the characteristics of the Indian economy as a developing economy.
5. Answer the following questions : 14
- (1) What do you mean by principle of teaching ?
 - (2) Which maxim is used in source method ?
 - (3) Which maxim you will use while using group discussion method ?
 - (4) How many periods are there in unit lesson plan ?
 - (5) State two specific objective of general objective Application in economics.
 - (6) What are the steps of unit plan ?
 - (7) State the General Objective of teaching Economics for Knowledge.
 - (8) State two merits of group discussion method.
 - (9) Name two topics which can be taught with the help of deductive method.
 - (10) What are the types of sources used in economics teaching ?
 - (11) Kinked demand curve is possible in which market ?
 - (12) How many types of markets are there according to location ?
 - (13) Which state has the lowest poverty in the year 2013 in India ?
 - (14) Which type of production technique increase unemployment ?